

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de accreditatietermijn tot in totaal zes jaar van de opleiding hbo-master Typografie van ArtEZ hogeschool voor de Kunsten

Gegevens

datum	Naam instelling	:	ArtEZ hogeschool voor de Kunsten
31 augustus 2015	Naam opleiding	:	hbo-master Typografie (120 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	:	23 december 2014
Besluit	Graad opleiding	:	Master of Design
accreditatie hbo-master	Variant opleiding	:	voltijd
Typografie van ArtEZ	Locatie opleiding	:	Arnhem
hogeschool voor de Kunsten	Datum goedkeuren	:	
(003624)	Panel	:	3 november 2014
uw kenmerk	Datum locatiebezoeken	:	25 en 26 augustus 2011 (1 ^{ste} beoordeling)
2014.095.02-02/cvb/rl/kk	Datum visitatierapport	:	oktober 2011 (1 ^{ste} beoordeling)
ons kenmerk	Accreditatiebesluit NVAO	:	Besluit van 21 december 2011 looptijd accreditatie van 6 november 2012 tot en met 5 november 2018
NVAO/20152261/ND			
bijlagen			
3	Datum locatiebezoek UOB ¹	:	6 november 2014
	Datum visitatierapport	:	december 2014

Aanvullende informatie

De opleiding is in eerste instantie beoordeeld volgens het kader van de beperkte opleidingsbeoordeling. Dit heeft geresulteerd in het besluit van de NVAO van 21 december 2011 waarbij accreditatie is verleend met als looptijd 6 november 2012 tot en met 5 november 2018. Vervolgens is de opleiding aanvullend beoordeeld op 6 november 2014 op basis van de uitgebreide opleidingsbeoordeling. Daarbij beoordeelde het panel de standaarden die het al op 25 en 26 augustus 2011 had beoordeeld niet opnieuw.

---

¹ UOB = uitgebreide opleidingsbeoordeling

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- NVAO | Protocol aanvullende beoordeling | 17 juni 2013.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het eerste visitatierapport en de aanvullende beoordeling deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel van het eerste visitatiepanel van oktober 2011

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: committee, assessment committee, evaluation committee).

The overall judgement of the committee regarding the quality of the programme is good. Het panel heeft hierbij, alles afwegend, standaard drie ("*Toetsing en gerealiseerde resultaten*") de doorslag laten geven."

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

The intended learning outcomes are assessed as satisfactory.

The programme aims to develop the competences that participants need in order to become leading, independent graphic designers. Other Master's courses in the field of visual communication focus on editorial design, public spaces, interactive design or the use of design as an instrument for investigating political or social themes. However, the "Werkplaats Typografie" (WT) emphasises the substantive aspects of an autonomous design practice.

The WT has incorporated the final proficiencies that graduates must attain in competences, in accordance with the nationally recognised and professionally oriented Opleidingsprofiel Vormgeving: a course profile for design for bachelor's degrees in visual arts education. The competences of the programme are maintained through consultations with the experts in the field and the advisory committee of the WT. Students and alumni are surveyed regularly to verify if the assessed proficiencies meet the requirements of the professional field. In its core the ambition of the programme is to stay as it is now: on a small scale and intensive. Although the world is constantly changing the staff of the WT finds it positive to have the ambition to keep on doing the things they feel are most important and doing it in a way they feel it suits the programme best. As one of the staff members said: 'Staying the same in a changing environment is not easy.' In the view of the assessment committee these proficiencies have been explicitly coupled to the components of the Master programme and translated into concrete assessment criteria, thus enabling the staff to monitor the students' progress in an objective manner. The committee concluded that the competences of the programme were sufficiently in line with the international standard of intended master-learning outcomes.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

The teaching-learning environment is assessed as excellent.

The professional work field plays a highly important role in the WT. Aside from the professional expertise of the core lecturers, during the programme students go on excursions and are involved with projects for related international events. However, the uniqueness of the programme lies within the commission-driven education: students engage with the work field via the commissions from real clients in the field of design. When working for clients, students are confronted with issues that are a real part of a graphic designer's daily practice. The student learns to deal with the field of tension between his own artistic ideas and the restrictions that are placed on them by principals. Working with external clients means that students continuously interact with their surroundings and with society; locally, nationally and internationally. The method of education and corresponding supervision at the WT is quite unique and tailored to the final objectives of the Master. The staff members take the students seriously and regard them as fellow designers. Critique, suggestions and comments from the students are integrated into the programme. The students are expected to actively contribute to the Master programme and are given responsibility for certain parts of the programme throughout the year. Within this didactical concept theory and practice are well integrated, in a natural manner. Staff members are extremely motivated and dedicated to the Master course, and have been involved in the founding and transformation of the WT into a professional Master. The students of the programme receive full critical attention from all staff members. The students have been selected with utmost care by the staff, and lecturers as well as coordinators demonstrate a great responsibility for the wellbeing and progress of their students as designers. The students see each lecturer on a weekly basis, with exception of one theory lecturer who resides in London. However, this lecturer visits the WT regularly for several days to a week for tutorials. As graduate thesis supervisor he meets with each student individually to discuss their thesis. The staff developed a good sense of which students should be admitted to the programme, based on their qualities and teamwork. WT also seems to have developed quite a good feeling of whom to select for a certain commission. Altogether the assessment committee is impressed by the lecturers' intuition for composing a team of students. The building in which the programme is located, supports the teaching methods.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

Assessment and achieved learning outcomes are assessed as good.

The quality and level of the commissioned work is very convincing. The commissions represent the master's level and the commissioners are satisfied with the final products. The 'thesis', as WT calls it, is about reflection of the student on its work. There is a new thesisstructure proposed for the year 2011-2012. Eventually this will lead to more structured and transparent reflection of the students so that is a good development.

Yet, students already do find it a positive experience: by starting to write the essay within the first couple of months they create an ongoing learning experience during the whole programme. It is clear that graduates manage to reach good positions both in the national and international field.

Algemene conclusie

All three standards of the NVAO assessment framework are assessed positively (excellent and good) and hence the review committee awards a positive recommendation for the accreditation of the programme.

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de hbo-bacheloropleidingen Dans en Docent Dans en over de hbo-masteropleidingen Typografie en Theatre Practices (oude benaming: Choreografie). Het panel heeft deze opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: de commissie).

Studeren met een functiebeperking

De hogeschool heeft in 2011 beleid ontwikkeld inzake studeren met een functiebeperking. De hogeschool wil daarmee potentieel talentvolle studenten met een functiebeperking informeren en ondersteunen zodat studievertraging wordt voorkomen en ze een maximale kans krijgen op een succesvolle uitoefening van hun beroep. Onderdeel daarvan zijn onder andere het verzoek aan studenten om een functiebeperking bij de start van de opleiding te melden aan de decaan en een nieuwe intakeprocedure. De decaan bemiddelt en adviseert bij het realiseren van mogelijke ondersteuning of voorzieningen voor studenten met een functiebeperking. Studenten met een functiebeperking worden, net als de andere studenten, in hun eigen opleiding begeleid door de siber of mentor.

Op dit moment wordt gewerkt aan de hogeschool brede implementatie van een systeem waarmee voor alle belanghebbenden meer inzichtelijk wordt welke begeleiding en voorzieningen studenten krijgen. Hierbij staan vertrouwelijkheid en privacy van de student voorop.

De commissie stelt vast dat door het individuele karakter van de opleiding en de intensieve individuele begeleiding studenten met een functiebeperking goed begeleid worden. Ook wordt hierdoor de studeerbaarheid van het programma geborgd. De commissie beoordeelt voor de masteropleiding Typografie deze twee standaarden derhalve als goed.

Personeelsbeleid

De commissie beoordeelt deze standaard voor de masteropleiding Typografie als voldoende. De opleiding beschikt over een klein, krachtig docententeam met veel expertise. Er is voldoende aandacht voor professionalisering van docenten. De commissie is echter van mening dat de opleiding meer expliciet invulling kan geven aan haar personeelsbeleid. Zij raadt de opleiding in dat kader aan haar eigen visie op personeelsbeleid te formuleren en daarover het gesprek met het faculteitsmanagement aan te gaan.

Kwaliteitszorg

ArtEZ kent een centraal kwaliteitszorgsysteem, gebaseerd op de zogenaamde Plan-Do-Check-Act cyclus. Op basis van jaarlijkse ArtEZ-breed geformuleerde beleidsdoelen, geformuleerd door het college van bestuur, stellen de faculteiten hun jaarlijkse facultaire doelstellingen op. Tijdens bilateraal overleg tussen het college van bestuur en het faculteitsmanagement wordt de voortgang op deze beleidsdoelen besproken. Zowel de ArtEZ-brede en facultaire doelstellingen worden tussentijds en jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

De commissie beoordeelt deze standaarden voor de masteropleiding Typografie als voldoende. De commissie is van mening dat het werkveld en de alumni vooral op een meer doordachte manier kunnen worden betrokken bij de (kwaliteitszorg van de) opleiding.

De commissie heeft met genoeg kennis genomen van de huiselijke sfeer van het gebouw waarin de masteropleiding Typografie is gehuisvest. De charme van het gebouw, zoals dit door docenten en studenten wordt ervaren is voor de commissie evident. De commissie heeft echter ook opgemerkt dat een aantal interne installaties onzorgvuldig lijken te zijn aangelegd. Naar verluidt heeft ArtEZ direct na de visitatie hier nader onderzoek naar uit laten voeren.

Verder daagt de commissie de opleiding Typografie uit scherper een eigen beleid te formuleren dat recht doet aan haar kwaliteiten en kleinschaligheid, en meer passend is. Volgens de commissie bieden de beleidskaders van ArtEZ hier meer dan voldoende ruimte voor.

Algemene conclusie

Op 6 november 2014 heeft een commissie een aanvullende visitatie uitgevoerd bij vier opleidingen van ArtEZ hogeschool voor de kunsten: B Dans, B Docent Dans, M Theatre Practices (oude benaming: Choreografie), en M Typografie. Het totaaloordeel van de commissie is positief.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de volgende aanbevelingen van het eerste panel.

The advisory committee consists of people who are too closely related to the WT: most members are commissioners or graduates. They meet only biannually or sometimes annually. The assessment committee thinks it would be better if the advisory committee were to consist of people who are more independent and therefore not related to the WT. The external critics are professionals from the international field. The selection of the external critics is made with focus on the content of the thesis. The assessment committee would like to challenge the programme to try to invite external critics that could be a bit further away from the regular workfield.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de ArtEZ te Arnhem in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 juli 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 14 juli 2015 heeft het bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een enkele tekstuele aanpassing.

De NVAO besluit de accreditatietermijn te verlengen van de hbo-master Typografie (120 ECTS; variant: voltijd; locatie: Arnhem) van ArtEZ hogeschool voor de Kunsten te Arnhem. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Dit besluit is van kracht tot en met 5 november 2018.

Den Haag, 31 augustus 2015

De NVAO
Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Excellent
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Goed
Eindoordeel		Goed

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	-
2. Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	-
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	-
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	-
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	-
	6. Het programma is studeerbaar.	Goed
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	-
	3. Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.		-
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.		-
4. Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	-
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
5. Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Voldoende
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	-
Eindoordeel		Positief

Voorzitter: ir. René Kloosterman, director of AeQui;

Leden:

- Min Choi, partner and graphic designer at Sulki & Min, Seoul, assistant professor in visual design at the University of Seoul and lecturer at the College of Fine Arts of Seoul;
- Carolien Glazenburg, curator at the Stedelijk Museum of Amsterdam;
- Lieven Van Speybroeck (student-lid) graduated from Piet Zwart Instituut (Rotterdam) as M Media Design & Communication in July 2011.

A. van Noort MScMC trad op als secretaris (gecertificeerd).

Pagina 10 van 10 **Bijlage 3: panelsamenstelling tweede beoordeling**

- Prof. Dr. H.P.M Adriaansens is emeritus hoogleraar aan de Universiteit Utrecht en tevens voormalig Dean van de Roosevelt Academy;
- Ir. R. Kloosterman is directeur van AeQui, evaluatiebureau voor het hoger onderwijs;
- Drs. M. Stenvers was directeur Dansacademie (AHK) en tegenwoordig bewegingsdeskundige;
- R. Turner is directeur van het Piet Zwart Instituut;
- R. van Santen studeerde B Art & Design aan de Rietveld Academie.

Het panel werd ondersteund door drs. T. Busing secretaris (gecertificeerd).